

Izjaja razen nedelj in
praznikov vsak dan
dopolnjen.

Uredništvo je v Ljubljani,
Francišanska ulica št. 6/1,
Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in pod-
pisati, sicer se jih ne pri-
obli. Rokopise se ne vrača.

Inserati: Enostolpna peti-
vstica 60 vin., pogojen
prostor 1 K; razglašni in
poslano vrtica po 1 K;
večkratne objave po do-
govoru primer enopust.

NAPREJ

Glasiło Jugoslov. socialno - demokratske stranke

Posamezna šte. stane
40 vnanjev.

Naročnina: Po pošti ali
z dostavljanjem na dom za
celo leto 72 K, za pol
leta 36 K, za četrt leta
18 K, za mesec 6 K,
za Nemčijo celo leto 77 K,
za ostalo tujino in Ameriko
84 K. — Reklamacije za
list so poštne proste.

Upravništvo je v Ljubljani,
Francišanska ulica št. 6/1,
Učiteljska tiskarna.

Telefonska št. 312.

Kako misli Anatole France o oficijelni Franciji.*

V ženevskem socialističnem li-
stu »La Feuille« z dne 2. maja či-
tamo sledeči članek, ki zasluži, da
ga naši čitatelji prečitajo:
»Ko je gospod Pichon lansiral z
visoke tribune v komori one virtu-
ozne in sedaj historične besede z
obzirom na po boljševikih predla-
gan mir« »Mi se ne bomo nikoli po-
kajali z zločinom«, se je poslanecem
zazdelo, da je zadel v črno točko«
in izbruhnilo je aplavdiranje, ki se
je valilo, grmelno in svedočilo apro-
bacio entuziasmične komore.
»In nikogar ni bilo tedaj, da se
spomni zgodovine. Ali mi nismo
poznali, da je bila Francija sklenila
s carjem alianco, zapečateno s taj-
no pogodbo, da zaduži z ognjem in
mečem revolte v Finski in Poljski
in da potopi v morju krvi revolucije
let 1903. in 1905.; ona mu je poso-
dila milijarde, širokosrčno, toliko
kolikor si je pozele krvoločni car.
Kadar so črne tolpe hrumele po Ru-
siji, požirajoč žene in otroke, tedaj
ni ničesar rekla. O, ona ni imela niti
besedice tedaj. To je ni prav nič
revoltiralo. Odesa, Kijev, Harkov
ali so bobneli vpitja zaklanjanih žrtv,
ali so bili v Franciji bila gluha. Ona
je posojevala denar, nemoteno, vse
drugo ji je bila deveta briga.«
»To pa, seveda, ni paktiranje z
zločinom!«
»Francija je legla na trebuh pred
carja brez vsakega sramu. Ona po-
silja dnevno svojo vojsko plačnikov
na boljševike, hoče vse pokončati
in se veseli, kako, blagodejno njej,
umirajo od lakote.«
»Odkod ta razlika ravnanja?«
»Prvi plača; drugi pa plačati
noče.«
»Ali zločini, ki so jih delale tolpe
»Malega Petčka«, so ravno taki
zločini, kakor oni, ki se jih podiče
boljševikom! Da, ali poznati treba
francosko politiko.«
»— Ali plačlaš.«
»— Da.«
»— Tako je, preljubi prijatelji.
In ti, tam doli? Kaj ti odklanjaš?
Kanalja, ropar! S tabo mir? Ti se
še upaš prositi za mir? Ušivec,
smrad, boljševik. Ne, nikoli. Najprej
plačaj, potem se bomo šele menili!«
»Ničesar nisem iznašel. Jaz sam
ponavljam to, kar je rekel pravi
Francoz, najinteligentnejši, miroljub-
ni, generozni, najboljši:
»— Vaš denar je plačal masa-
ker delavcev, žena in otrok petro-
») Anatole France je največji so-
časni francoski pisatelj. Pod tem
članom je podpisan v originalu
neki F. G.

grajskih. Plačal je administrativne
umore Armencev v mestu Baku,
streljenja dijakov v Tomsku, oficij-
elno organizirane pokolje carjeve
vlade v Saratovu, v Kursku in v
Kozanu.

»Evo ti, meščan francoski,
srečni in mirni upnik carjev, evo ti,
zakaj se uporablja tvoj denar in
kako se plodi.

»— Alianca... Oh! s koliko
iskrenostjo bi razširili svoje roke,
ako bi bilo za zvezo z miroljubnim,
junaškim in generoznim ruskim na-
rodom; s kakšnimi simpatijami bi
sklenili mi to prijateljstvo! S kolik-
im veseljem bi vstopili mi z njim
v koncert povezanih narodov. Ali
to ni zveza z Rusijo — o, ravno na-
robo, to je alianca s carjem, v katero
nas vlepe naša republikanska, po
tradicijah pa monarhična vlada. In
ta zveza je bila po svojem spočetju
uravnana na profit reakcionarne
buržoazije.

»... Bodoča ruska ljudska vlada
ne bo pripoznala posojil masakra in
civilne vojne —.

»In kdo torej govori tako? To
je Anatole France v mesecih febru-
arju in marcu 1905.

»Francoska politika se ni spre-
menila. Francija je zemlja tradicij.
Ona ravna danes, kakor je ravnala
včeraj. Tudi moramo skomigavati z
rameni, kadar nam ona izjavlja:
»Mi se ne bomo nikoli pogajali z
zločinom.« Francosko časopis-
nam sicer hoče zakidati možgane,
ali mi vendar-le še nismo popolno-
ma idioti. Mi smo že prenapolnjeni
z norostjo, z zvijačami in narobe
obrnjenimi resnicami, zato pa se naš
organizem brani, da bi jih požiral še
nadaleje.

»Na koncu pa boljševiki in njihovi
zločini, izmišljeni ali pa resnični,
oficijelne Francije sploh ne interesi-
rajo. Naj ona nacionalizira svoje že-
ne, svoje banke, naj ona napravi
sto drugih bedarij, vse to ji je de-
veta briga. To, kar jo zanima, to je
denar, preljubi, preljubi denar.

»Boljševiki so jo razumeli. Čiče-
rin, ljudski komisar za vnanje zade-
ve, je ponudil Parizu približno tak-
le mirovni predlog, poln bridke ironi-
je: Sovjetska vlada pripoznava, da
je nemoralno odklanjati plačilo po-
sojil, ki jih je francoska republika in
bona fide dala carju Nikolaju II.
Radi tega predlaga, da se dovolijo
francoskim kapitalistom, mesto iz-
plačil v zlatu, ki jih ne more dati,
rudniške koncesije in druge predno-
sti. Francosko vlado prosimo, da
nam precizira, kakšnih koncesij si
želi. Ali misli francoska republika
skleniti z nami mir, ako li, v eni ali
drugi obliki, zagotovimo redno iz-
plačevanje ruske rente?«

»In prav lahko je najti točne be-
sedne komunikacije, ako si ogleda-
mo poslednje ponudbe miru sovjeto-
v. Jaz se prav dobro spominjam,
da je bil mir predložen v takem
zmislu.«

»In ako mir ni bil sklenjen, je
bilo to samo zato, ker se ji niso zde-
le garancije zadosti varne. Ali po-
trudite se, premostriti francoske liste
poslednjih mesecev! Lahko se kon-
statira, da je njihova glavna skrb
za vprašanje, da-li so boljševiki res
pripravljeni plačati in pod kakšnimi
pogoji, ali če se plačati branijo.«

»Onega dne pa, ko bo vlada sov-
jetov pripravljena plačati, pričaku-
jemo lahko popoln obrat dekora.
Oh, ti boljševiki, na koncu vendar-le
niso taki strašni hudiči; muka, ka-
pada, ali končno! Ali če hočejo, da
govorimo o denarju, nu, pa naj bo;
začnimo se dogovarjati, samo če je
to resno! Kar se pa tiče njihovih
zločinov, moj bog, priznamo le, mi
smo stvar tudi precej pretiravali.«

»Hipokrizija vsake buržoazne
vlade je velika. Ako govorim tu o
Franciji, ni to zato, ker so mogoče
drugi njeni zavezniki manj hipokri-
tični. To samo zato, ker jo poznam
prav dobro. Govorim lahko o njej,
ker ne resiram preveč, da bi se
zmotil, medtem ko o drugih dosti
manj vem.«

»Ta nedostatek iskrenosti in fa-
depliciteta vodi v obup celo naj-
ljudnejše. Jaz sem citiral nekoliko
France-ovih besedi, ki jih je izrekel
l. 1905.; ali interesantno je to, kar
govori ta isti v aprilu l. 1919.«

»Ko so pri zadnjih manifestacijah
v čast Jaurès-a defilirali pohabljeni
pred busto velikega tribuna in kli-
cali: »Živela Francija!« je Anatole
France, stoječ pred podobo svojega
prijatelja odgovoril: »Ne: Živela
Internacionala!«

»Oficijelna Francija se mu stidi
bolj ko kdaj prej. In mi, kdaj bomo
zopet našli ono francosko ljudstvo,
ki smo ga ljubili in ki smo mu sle-
dili, kakor ves ostali svet?«

Brzobjavne vesti.

Jugoslavija.

Narodno predstavništvo.

LDU. Beograd, 28. Današnja sejo
Narodnega predstavništva otvoril dr.
Dražo Pavlović ob 16.45. Zapisnik
zadnje seje se odobri brez izpre-
memb. — Poslanec Taković (demo-
krat) stavi vprašanje na ministrskega
predsednika, zakaj se vojaški in
civilni uradniki v Črnigori niso iz-
enačili z drugimi in zakaj se jim niso
priznale iste pravice, kakor ostalim
uradnikom kraljevstva Srbov, Hrvatov
in Slovencev. — Ministrski pred-
sednik Stojan Protić odgovarja, da
so vsi uradniki, ki so v službi v Črni-
gori, bili izenačeni. — Poslanec Ta-
ković se ne zadovoljuje z odgovorom,
ker so bili v službo sprejeti
ljudje, ki so bili zvesti režimu kralja
Nikole, dočim so mladi in sposobni
ljudje zapostavljeni. Častniki so za-
htevali, da se pozovejo na odgovor
oni, ki so odgovorni za sramotno
predajo črnogorske vojske. V imenu
morale in ugleda naše države zahte-
va, da se to ne ponovi. — Ministrski
predsednik Protić prosi poslanca, naj
ga informira tajno in predloži svoje
želje v internaciji, ker sedaj še ne
more odgovarjati vsled pomanjkanja
podrobnih podatkov. — Poslanec
Aca Bogdanović stavi vprašanje na
finančnega ministra zaradi pomanj-
kanja soli v Bosni. Bosensko-herce-
govsko prebivalstvo trpi v veliki
meri pomanjkanje soli. Kot primer
navaja skupščino radikalcev v Ba-
nialuki, na katero je došlo ličstvo

z vrečicami za sol v mnenju, da se
bo morebiti na tej politični skupščini
dobila sol. (Veselos in vzkliki med
radikalci.) Vpraša ministra, kaj na-
merava ukreniti v tem pogledu. —
Finančni minister dr. Ninčić odgo-
varja, da ne more dati odgovora, ker
ni dobil podatkov. — Poslanec A.
Kristan stavi vprašanje na finanč-
nega ministra zaradi visokih cen
moke in pšenice. Zbornica preide na
dnevni red. Tajnik Krizman čita po-
ročilo verifikacijskega oddelka ter
predlaga, naj namesto pokolnega
Petra Jovičića postane član narod-
nega predstavništva Uroš Brkić.
Predlog se sprejme. — Za tem odre-
di predsednik odmor.

Ob 18.15 se seja nadaljuje. Zbor-
nica pride k drugi točki dnevnega
reda, t. j. debata o finančni idemni-
teti. Poročevalec Mita Kličin predla-
ga, naj se zakonska predloga sprej-
me. — Finančni minister dr. Ninčić
razlaga, zakaj zahteva od narodnega
predstavništva samo idemniteto. On
je že izdelal redni proračun, ker pa
bi debata o njem predolgo trajala
in ker je zadeva nujna, je potreba,
da se uredi provizorij. — Posl. Vu-
kičević kritizira, ker vlada že tret-
jič prinaša načrt o provizoriju. Tako
se ne dajo kontrolirati izdatki vlade,
ker poedine postavke niso specifiči-
rane. Graja nedelavnost v upravi dr-
žavnih monopolov, vsled česar trpe
državni dohodki. Na oni strani trpi
narod na pomanjkanju, na drugi
strani pa država na dohodkih. Za-
hteva od ministra, da izvede r

mo za finančno obnovo države, ki je
vsled dolge vojne izčrpana. Glasoval
bo proti načrtu. — Finančni minister,
dr. Ninčić odgovarja na nekatere
ugovore, češ da se tako dela tudi v
drugih državah. Za nas je velik us-
peh to, da imamo dvanaestino. Po-
vdarja, da se s sprejetjem predloge
sprejme tudi zaupnica vladi, vsled
česar prosi narodno predstavništvo,
naj predlogo sprejme. — Poslanec
dr. Lorković izjavlja v imenu svo-
jega kluba, da bo glasoval za pred-
logo, ker se vladi ne smejo odreči
sredstva za konsolidiranje države. Z
dovolitvijo kredita pa se nikakor še
ne izreka zaupanje vladi. — Dr. Lor-
ković postane slabo, vsled česar
mora prekiniti svoj govor. — Posl.
A. Kristan izjavlja, da bo glasoval
proti predlogu, ker vlada ni sposobna
na, razpolagati primerno z državnim
denarjem. V nadaljnjem govoru ostr-
ro kritizuje vse vladne resorte, ker
so nesposobni in ne pojmujejo duha
našega časa. Primerja naše razmere
z onimi v Čehoslovski ter pripisuje
vse nedostatke orientalizmu v vladi
in geslu: »Kakor Bog da.« Poziva
vlado, naj dela tako, da ne bo orien-
talna. — Ministrski predsednik Stojan
Protić izraža svoje začudenje
nad tem govorom in njegovo dolgo-
trajnostjo, ker je govornik že takol
sploščito izjavil, da ne bo glasoval
za predlog, vsled česar je bil torej
nadaljnji govor odveč. Posl. Kristan
samo kritizuje, ne daje pa nobenih
smernic. Ministrski preds. Protić
naglašja bedo in tropljenje naroda in
vprašuje posl. Kristana, kake nam
more on postaviti vzore, kajti v de-
želah, kjer vladajo socialisti, je polo-
žaj še slabši kot pri nas. Protestira
proti takemu načinu debatiranja in je
mnenja, da se tako ne razpravlja v
nobenem parlamentu. Tako delova-
nje meli na obstrukcijo. Lojalna bor-
ba zahteva tudi avtodisciplino. Tak
način debate ruši kredit države ter
prosi radi tega poslance, naj se drže
mej običajnega parlamentarizma.
(Govor s. A. Kristana priobčimo, da
sodi javnost sama o njem. Op. ured.)
— Nato zaključil predsednik sejo.
Prihodnja seja je v petek, ob 16. z
dnevni redom: Nadaljevanje de-
bate o začasnem proračunu.

Jadransko vprašanje rešeno?

LDU. Lvon, 29. (Brezlično.)
»Temps« zatrjuje, da je jadransko
vprašanje že rešeno ter prinaša na-
stopno informacijo: Predsednik Wil-
son, ki mora danes soglašati z juko-
slovanskimi delegati, je dal svojo
privolilo v aranžment, katerega je
sprejel Orlando in ki ima nastopne
glavne točke: 1. Mesto Reka, iz-
vzemši predmestje Čak, tvori z

knalu se je ozri po sobi naokrog,
kakor da nekaj išče.

»Kh... Kh... Kh...«
Od nikoder ni hotelo biti še ma-
tere, zato tudi še polica ne.

Zopet je sklonil glavo, pomežik-
nil z očmi in se potipal po razgalle-
nih prsih.

Mi otroci smo čepeli na klopi za
pečjo in se igrali domino; zdaj pa
zdaj se je ozri kdo izmed nas na ža-
garja. Po sobi so letale brendč sitne
muhe in obletavale seveda tudi do-
šlega kosmatega gosta za mizo.

»Kh... Kh... Kh...«

Žagar je še venomer pokašljeval
in podil od sebe nadležne muhe, ki
so mu sedale na lica, na nos, na čela
in na roke.

Ker je žagar venomer pokašlje-
val, se mi je zdelo, da stoji nekdo
za mojim hrbtom, da mi gleda pre-
ko ramen v obraz in da pokašljeva:

»Kh... Kh... Kh...«

Neprijetno me je dirnilo to od-
nog do glave, in ozrl sem se. Če-
prav sem pravzaprav dobro vedel,
da ni nikogar za mojim hrbtom.

Nenadoma se je žagar oglašil, s
svojim hrkajočim, zateglim glasom:

»Ali ni matere doma?«

»Ne!« sem rekel jaz.

»Kie pa je?«

LISTEK.

Cvetimirski:

Žagar.*

Kadarkoli je prišel k nam, smo
ga bili otroci močno veseli. Star je
že bil, v lica kosmat, in plešo je
imel; oblečen je bil malomarno;
njegove hlače so bile na koncéh raz-
trgane, suknja na hrbtu tako zelo
svetla, kakor da je polikana, rokavi
na komolcih luknjasti; telovnika ni
nikdar nosil; pač pa je imel svojo
pikasto, pomazano srajco pod vra-
tom vedno odprto, ker je bil izgubil
enkrat vse gumbce, kakor je sam
pravil. Nikdar ni govoril mnogo.
Navadno je takoj sedel na klop za
mizo, si podprl glavo z obema roka-
ma in čakal molče toliko časa, do-
kter mu ni prinesla mati iz kleti po-
lič lesnikovca. Šele tedaj se je ne-
koliko zganil in pogledal zaspano
naokrog po sobi. Kolj za tem je pri-
šel v svojo žuljavo roko polič, ga
nesel k ustom in ga globoko nagnil;
pri tem se je ozri zdajpa zdaj izpod
svojih košatih obrvi proti stropu, od

stropa proti oknom, od oken na ma-
ter, če je bila še v sobi, pomežiknil
smehljaje in zatisnil zopet trepalni-
ce; pil je dolgo in cmokaje, s sklo-
njenim tilnikom; ko je postavil nato
polič natežko nazaj na mizo, je za-
kašljal hrkaje. Se prijel za prsa in
cmakal nekoliko časa z ustnami. Če
mu je bila kanila kakšna kaplja na
srajco ali suknjo, se ni dosti zmenil;
samo z rokavom si je obrisal vedno
ustne in brke. Zopet si je podprl z
rokama glavo, zanižal in sedel tako
molče kakor ulit kip; a ne dolgo;
hipoma so mu omahnile roke kakor
lesene ob život, desnica je zgrabila
polič in ga dvignila k ustom... Ke
je bil naposled polič prazen, se je
njegov obraz razjasnil; jel je klicati
k mizi mater tako dolgo, dokler res
ni prišla, akoravno je bila poprej
morda tudi v kuhinji. — »Golant
ljudje ste tukaj pri vas, golant...
Ali tudi gor pri Hribarju so golant
ljudje, in pri Sičku ravno tako...
tam imajo golant tolkovce...«, je
pripovedoval in mežkal leno z očmi;
rabil je vedno kaj čudne besede:
»golant« je pomenilo toliko kakor
»dober«. In še naprej je govoril.
»Ampak dol na fužini ni nikjer tako
golant ljudi... hm... res ne... Nič
kaj prijetno mi ni tam dol na žagi;
dela je dosti, zaslužka nič... hm...

Samo zdaj-le sem ravno prost, pa
sem prišel gor k vam, ker vem, da
ste golant ljudje...« — Prost pa je
bil mnogokrat; sicer bi gotovo ne
bil prišel tolikokrat k nam v vas...
Kadar je vstal in se poslavljaj, je hr-
kal in se držal čemerno. »Pa vas
bom še obiskal, zdaj, ko imate ravno
lesnikovec.« se je povabil kar sam.
»Pa brez zamere in adijo!...« Oma-
lujočih korakov je stopal po veži,
pokašljeval in tipal z rokama po zi-
du kakor slepec; časih mu je izpo-
drsnilo in zgrudil se je vznak na tla,
kakor je bil dolg in širok; polavoma
se je skobacal pokence in prišel tar-
nati: »Oh! Oh! Oh!... Zuna! na
cesti je globoko dihlil in odcapljal
klaverno navzdol proti fužini...»

Čemu smo ga bili otroci vedno
veseli, niti sami nismo dobro ve-
deli; zakaj nič prikupnega ni imel
na sebi, nič takega, kar sklene dvojce
src v prijateljstvo, v ljubzen; tudi
se ni brigal mnogo za nas otroke,
celo ogibal se nas je, kakor se mi je
zdelo. Ali kljub temu nam je bil ljut
gost, dražji od marsikaterega pri-
ljudnega znanca; kakor da ima v se-
bi neko posebno privlačno silo; in
kakor da se je tej privlačni sili pri-
jetno ukloniti, prijetno si ji podvreči
z dušo in telesom... Nihče izmed
nas otrok še ni bil govoril z njim,

* Prvotno namenjeno za »Družin-
ski koledar« za leto 1914., ki pa ni
izšel.

ozemljem, ki leži proti zahodu, neodvisen okoliš pod nadzorstvom zveze narodov. Ta država mejl italijansko ozemlje ter se razteza vzdolž železniške proge, ki začneja v Reki ter vodi v smeri proti Ljubljani. 2. Zadar in Šibenik sta mestu pod suvereniteto Italije, ki se odpoveduje vsaj drugi dalmatinski obali in zaledju. 3. Pod Italijo pridejo tudi otoki, ki so strateškega pomena in sicer otoka Cres in Lošinj južno-zahodno Reke, otok Vis in »zunani« otoki. 4. Na drugi strani poveri zveza narodov Italiji mandat nad Albanijo, kjer ima Italija po londonskem dogovoru že od prej velik vpliv.

Kredit trgovcem.

LDU, Belgrad, 28. Ministrski svet je odobril predlog, da se dovoli trgovcem 2 milijona frankov kredita za dobavo blaga iz Francoske.

Poštno ravnateljstvo za Dalmacijo.

LDU, Belgrad, 28. Kakor se čuje, poštno in brzojavno ravnateljstvo za Dalmacijo ne bo v Dubrovniku, ampak v Splitu.

Po svetu.

Demonstracije na Dunaju.

LDU, Dunaj, 29. (ČTU.) Na Dunaju je bila velika demonstracija za reformo zakonskega prava. Pred mestno hišo in parlamentom je bilo zbranih 12.000 demonstrantov, katerim so govorili Omer, Zunker in Sever.

Italija podpira Madžare.

LDU, Dunaj, 30. (ČTU.) »Wiener Mittagspost« poroča: Italijanska mislija na Dunaju se zadnjih osem tednov dogovarja z vlado v Budimpešti o gospodarskih in političnih stvareh. Italija je bala dovajala Madžarom živila in municijo za rdečo armado v italijanskih živiliških vozovih in je prišla s tem v nasprotje z entento, ki Madžare blokira. Italijansko mislijo so pozvali, da se o tem izjavi.

Kriza v čehoslovaškem kabinetu.

LDU, Praga, 28. (ČTU.) Predsednik Masaryk demisijski ministra Rašina in ministra Stranskega ni sprejel.

Proti dražilcem v čehoslovaški.

LDU, Praga, 29. (ČTU.) »Narodni listi« poročajo: Pravošodni minister Soukup je predložil ministrskemu svetu predlog, naj se zločini oduševstva sodijo po prekomerni sodu v 24. urah. V primerih obdobje se premoženje obsojenčeve sekvestrira za tri leta.

Nemški protipredlogi.

LDU, Pariz, 30. (Brezlično.) V četrtek je potekel nemški delegaciji za predložitev protipredlogov dovoljeni rok. Kakor poroča »Petit Parisien«, je vsebina nemških protipredlogov znana iz brzojav, odposlanih iz Berlina v Washington. Glavne točke teh protipredlogov so: Plačilo odškodnine v znesku 20 milijard, plačljivih do 1926; najvišji znesek skupne odškodnine bodi 100 milijard; izpraznitev nemškega zasedenega ozemlja tekom 6 mesecev; pristupitev Nemčije v zvezo narodov; poverilo mandata Nemčiji za njene prejšnje kolonije; odklonitev izročitve cesarja in vseh za izbruh vojne odgovornih oseb.

»Na polju...«

»Potem pa ni nič!« je dejal Zagor. »Ampak fant, ti si priden, tebi bom enkrat nekaj prinesel...«

»Kaj pa?«

»Kar hočeš!«

»Uro...«

»Dobro, pa uro... Cisto gofovo ti jo bom enkrat prinesel... Zdaj moram pa iti...« je dejal končno Zagor, se dvignil počasi s klopi, šel iz sobe in prišel po veži srečno ven čez prag na cesto.

»Kh... kh... kh...« je še poklašleval in izginil nato za ovinkom... Prišel je še mnogokrat k nam, ali ure mi ni nikdar prinesel; jaz pa sem mu globoko zaupal in sem bil prepričan, da me ne vleče za nos.

»Kdaj mi boste prinesli uro?« sem ga vprašal enkrat.

»Koj jutri... Cel žakelj jih imam doma, ur... pa sem pozabil nanje...« mi je odgovoril resno in mirno, tako, da sem mu moral verjeti.

Ure pa seveda ni nikdar bilo, naj mi je še toliko obljubil in naj sem bil jaz še tako prepričan, da mi jo bo enkrat gotovo prinesel...

Svoboda vseučilišč.

LDU, Lvon, 29. (Brezlično.) Nemška vlada je povabila medicinske fakultete nevtralnih držav, zlasti španske, naj odpuste svoje zaupnike v Nemčijo, da se ondi prepričajo o učinku blokade. »Temps« piše z ozirom na to: Španska vlada je proti temu, da bi se vseučilišča odzvala vabilu profesorjev in županov Nemčije in Nemške Avstrije in odposlala svoje zaupnike v imenovani državi. Večina španskih vseučilišč je povabila odklonila. Ker pa se je vseučilišče v Sevillji izjavilo pripravljenim, odposlali v to svrhu profesorja Estanislava del Campo, je španska vlada prepovedala vseučiliščem vmeševati se v to izrazito politično stvar.

Žrtve vulkanske katastrofe na Javi.

LDU, Dunaj, 30. (ČTU.) »Lokal-anzeiger« poroča iz Curiha: Vulkanska katastrofa na Javi je zahtevala 15.000 smrtnih žrtev.

Parlamentarno delo.

Finančni odbor

je imel v ponedeljek 25. maja sejo, v kateri je predložil finančni minister Ninčič predlog zakona o proračunskih dvanajstinalah za mesece junij, julij in avgust. Obljubil je, da v teku 1—2 dni predloži celotni proračun za leto 1919. Ker pa ne bo mogoče, da bi finančni odbor rešil v 1—2 mesecih, ker tudi ne bo mogoče, da bi narodno predstavništvo rešilo v enem mesecu proračun, prosi finančni minister, da se mu dovoli tri dvanajstniki v naprej ter da naj 12 točk iz finančnega zakona za l. 1919/20. odobre. Po daljši razpravi je finančni odbor z večino odobril ministrov predlog. — V petek bo zopet seja, ki bo razpravljala o zakonu za vojne dobičke, proti kateremu se ustvarja neka značilna opozicija. Od 1. junija bo pa odbor permanentno zasedal in razpravljal o proračunu. — Finančni odbor se mora povečati, ker dosedanjih 14 članov skoro ne bo moglo obvladati vsega dela.

Zakon o državljanstvu

kraljevstva Srba, Hrvata in Slovenaca. Minister za ustavotvorno skupščino g. dr. Kramer je predložil narodnemu predstavništvu zakon o državljanstvu v naši državi. V točki 2. se pravi, da pripada državljanstvo v kraljestvu SHS onim, ki so do dneva uzakonitve zakona o državljanstvu bili državljani kraljevine Srbije in Črne gore, onim, ki so bili do tedaj pripadniki Bosne in Hercegovine ali so bili domovinski pristojni v eno od onih občin stare Avstro-Ogrske, ki so sedaj v območju kraljevstva SHS. Pripadnikom Bosne in Hercegovine in domovinsko pristojnim v občine stare Avstro-Ogrske, ki niso Srbi, Hrvati ali Slovenci in so zadobili domovinstvo v zadnjih 30 letih, se dovoljuje, da tekom enega leta izjavijo: ali sprejemajo državljanstvo ali ne. Končna odločitev glede njih izjav pristoji ministru notranjih del. — Po predpisih in navadah srbske ustave se mora poslati vsak zakonski načrt Državnemu Svetu v presojo; — zakonskega načrta državljanstva v kraljestvu SHS pa dr. Kramer ni predložil Državnemu Svetu. Ta čin utemeljuje s tem, da je škoda časa, ker bi načrt bil predložen v rokah g. državnih svetnikov in pa da pravzaprav ne spada v odločanje Državnega Savjeta, ki da je le za kraljestvo nekdanje Srbije, ne pa za državo SHS. Minister prosi, da naj državni zbor tudi sklene, da prevzame zakon v reševanje in sklepanje brez izjave Državnega Savjeta. — O tem zakonu bomo še govorili. Že točka 2., ki govori o državljanstvu, je precej nejasna. Pusti odprto celo vprašanje: kaj je z onimi, ki niso ne Slovenci, ne Hrvati in ne Srbi in so že več nego pred 30 leti zadobili domovinstvo v kaki občini nekdanje Avstro-Ogrske. Dalje pušča v rokah ministrstva za notranja dela odločitev: kateri ne-Slovenec, ne-Srb ali ne-Hrvat zadobi državljanstvo, čeprav je že 30 let domovinsko pristojen n. pr. v Ljubljani ali Zagrebu. Tu je treba preciznih izjav. Minister sicer v razlogih, ki so priloženi predlogu, obrazloži svoje stališče. Nam se zdi, da ni to stališče dobro. O tem bomo še več govorili, ko bo odsek za ta zakon vzel predložen načrt v razpravo.

Železničarske otače.

Sodrug J. Kopač, ki je v družbi sodruga A. Kristana in tovarišev vložil nujni predlog glede ureditve plač in drugih potreb med železničarji, je dne 26. t. m. energično interveniral pri predsedniku narodnega predstavništva, da pride predlog čim prej na dnevni red. Opozorjal je g.

predsednika na opasne razmere, ki so vsled pomanjkanja nastale med železničarji in terjali nujno rešitev vložnega predloga.

Za dobavo vagonov.

Sodrug Anton Kristan je dne 24. t. m. interveniral pri ministrskem predsedniku Stojanču Protiču, pri min. podpredsedniku dr. Korošču, pri ministru za trgovino in obrt g. Veljkoviču, pri ministru za železnice, g. Vuloviciu, da poskrbe za to, da se bodo v Slovenijo vračali vagoni, v kojih se na Hrvaško in v Zemun pošlje premog. Doslej se ni vrnilo 242 aprilskih in 529 malskih vagonov. Vsi ministri so obljubili pomoč.

O zunani politiki

države je narodno predstavništvo v dveh sejah — minuli četrtek in petek — razpravljalo. Za socialno-demokratski klub je posegel v debato sodrug Anton Kristan, ki se je dotaknil specielno gospodarskih zadev z ozirom na našo zunanjo politiko.

Poslovnik

narodnega predstavništva. Minister dr. Kramer je predložil poslancem popolnitive poslovnik za narodno predstavništvo. Število za quorum, to je za sklepčnost zbornice, se zmanjša. Dosedaj velja polovica poslancev. Klotura je poostreana. Omejeno je pravo poslancev pri udeležbi v debati, da se ta preveč ne raztegne. Glasovanje se hoče imeti bolj enostavno. Glede razprave o predlogih je več novih izprememb. Važna je izprememba za volitve v odbore. Dosedaj način, ko se izbere v odbore ljudje vsled slučaja, odpade. V odbore se mora voliti, da pride vanje sposobni ljudje. — Nekaj izprememb je preostalih. Stališče socialno-demokratskega kluba nam še ni znano, ker klub še ni razpravljal o predlogu.

Proti cenzuri.

V soboto 24. maja se je vršila v seji narodnega predstavništva zelo zanimiva debata proti cenzuri. Povod debati, v kojoj so poleg interpellanta sodruga Vaso Knezeviča in ministra notranjih del Svetozara Pribičevića govorili še sodrug V. Korač, dr. Jovanović, Mašić itd. je bila interpelacija socialističnega kluba radi zaplembe »Radničkih Novin« v Belgradu. V debati se je bridko tožilo na cenzuro in celo minister Pribičević ni mogel drugače nego reči: da je neugodno imeti tako cenzuro, in da v Srbiji ter v Belgradu ne vrši cenzure njegovo ministvo, marveč ministvo vojne in zunanjih poslov.

Izvajanja našega sodruga poslanca Vaso Knezeviča prinesemo ob priliki.

Za državo — proti škodljivcem države.

Soc. dem. stranka se bojuje na vseh poljih zato, da uredi razmere tako kot to zahteva interes ljudstva. Vojkuje se tudi povsod zoper one, ki hočejo škodovati državi. Seveda se jo od meščanskih strank predstavlja kot stranko, ki je državi sovražna.

Iz interpelacij n. pr. ki jih naš soc. dem. klub vlagal v Nar. predstavništvo, vidi lahko vsak, kaj hoče socialna demokracija. Objavili smo jih že lepo število, ki nam vse dokazujejo prav kar povedano. Danes pribijemo zopet eno, ki nam pripoveduje: kako gotovi elementi izkoriščajo državo in kako zoper take elemente nastopa socialna demokracija.

Interpelacija se glasi:

Interpelacija dr. Milana Sekuliča in sodruga na vojnega ministra.

13. januarja je na predlog vrhovne komande odobril vojni minister ofert firme Braća Cvetković v Belgradu na 600 vagonov ječmena in ovsu, in sicer po 70 dinarjev za 100 kg.

V dobi odobritev pogodb od strani vojaških oblastnih je ta odobritev nekaj posebnega, kajti cena ječmena in ovsu v krajih, kamor ga je bilo potreba pošiljati, je bila tedaj 70 kron za 100 kg. Vrhovno komando se je pred definitivno odobritvijo dogovora energično in večkrat opozorilo, da bodo liferantje, ako se ta ofert odobri, v strašni meri škodovali državi. In če že ni bila opozorjevana, bila je njena imperativna dolžnost, da — predno sprejme ofert — natančno preišče, kakšne so bile cene ovsu in ječmena tam, kjer ga je vojska potrebovala.

S tem postopanjem vrhovne komande ter g. vojnega ministra je plačala liferantom namesto 4.200.000 K svoto od 4.200.000 dinarjev, kar pomeni, da je bila država oškodovana vsled naravnost kaznjive malomarnosti države za 8.400.000 K. Ker se

je pa ta ogromni dobiček liferantov od gotove strani smatral za skromni meščanski zaslužek, se je šlo g. liferantom še prav posebno na roko, namreč da se jih je osvobodilo še od plačanja obrtnega davka in ostalih takš ter se jim je obljubilo dati se vreče, da se ne bi preveč pritoževali nad ozkosrčnostjo države.

Z ozirom nato vprašamo vojnega ministra:

1. ali mu je to znano:

2. ali je voljan oni dogovor, ako se kupčija ni izvršena, takoj restituirati — oziroma: ako je že izvršena kupčija, da stori vse korake, da dobi država, ki je tu stranka, koja je nad polovico oškodovana, nazaj preveč plačane vsote ter da plačajo liferantje davek in ostale takse?

3. ali je voljan izvesti preiskavo in določiti, kako je moglo priti do take kupčije ter seve krivce v zmlu § 116. oziroma 135. alineja 5. občega drž. kaz. zak. najstrožje kaznovati?

Interpelacija se je na predlog s. Knezeviča takoj prečitla.

(Opomba: Dr. Milan Sekulič je socialni demokrat iz Vojvodine in je urednik socialno-demokratskega dnevnika »Sloboda« v Novem Sadu).

Pismo iz Belgrada.

29. maja 1919.

Cene moki v narodnem predstavništvu.

Dne 28. maja t. l. je sodr. Anton Kristan v narodnem predstavništvu v Belgradu stavil na ministra za prehrano g. dr. Ant. Korošca sledeče vprašanje:

Gospod minister! Čul sem, da so bili te dni v Belgradu zastopniki zveze jugoslovanskih mlinov, ki so konferirali z Vami o vprašanju cene moke. Čul sem dalje, da se je dogovoril v tem oziru z Vami sporazum in da se je določilo nastopne cene za moko: za krušno moko 2 K — za pšenično moko za kulo 4 krone in za belo moko 0 5 K 50 vin. Ker se mi te cene zdijo neverjetno visoke in bi silno podražile zopet kruh širokim plastem prebivalstva, vprašam gosp. ministra: ali je to res in ali so se res te cene določile kot neke vodilne cene?

Dalje sem čul, da se govori v trgovskih krogih, da se upeje v celom obsegu prosta trgovina in da je konec vezane trgovine. Ker bi to — če bi bile te govorice resnične, v kar pa dvomim — povzročilo zopet silno naraščanje cen vsem najpotrebnejšim živili, vprašam g. ministra: kako si predstavlja v bodoče trgovino oz. kupčijo z najpotrebnejšimi živili?

G. minister Korošec je takoj odgovoril in sicer je dejal, da je res, da so bile konference v ministru za prehrano z mlinarji in da so se res določile te cene z ozirom na podatke, ki jih so mlinarji predložili z ozirom na ceno pšenice te režijske stroke itd. Glede trgovine v bodoče — pravi minister — je pa njegovo ministvo mnenja, da se mora trgovina zopet vezati, ker svobodna trgovina je res hude posledice povzročila.

Posl. sodr. Ant. Kristan izjavlja, da ni zadovoljen z odgovorom. Ne, — ker mu ne bi gospod minister pravilno in resnično odgovoril, ali ker se mu zdi, da ni bilo postopanje g. ministra pravilno, ko je določal cene edino v sporazumu z mlinarji in ni pritegnil konzumentov, ki imajo tudi tu nekaj govoriti. Ako se cene K 2 — K 4 — K 5.50 res uvedejo kot vodilne cene, gorje ubogemu prebivalstvu.

Sodr. A. Kristan terja od ministra, da se sklepi te konference reasumirajo ter da se urede cene tako kot je prav. Ljudstvo se je doslej že dovolj vžemalo. Ni treba več trpeti, da bodo široke vrste našega naroda objele eksploatacije gg. spekulantov. Te visoke cene niso opravilne. Poziva g. ministra, naj štiti konzumente. Glede svobodne trgovine pokazuje sodr. Kristan na hude posledice njene uvedbe in zahteva: vezano trgovino, dokler se razmere korenito ne poboljšajo.

Poslanci so hrupno odobrvali izvajanja sodr. A. Kristana.

Iz Slovenije.

Razmere v Strnišču.

Da je oskrbnik Ogorelec prevzet, smo vedeli, da pa je predzren, si res nismo mislili. V svojem »odgovoru« na naš članek pod gornjim naslovom pravi, da bi bil moral begunski odbor zaslužiti njega kot »glavne krivce« in da bi si bil tako prihranil objavljeni članek. Begunski odbor pozna tega moža prav dobro

in ve tudi, kaj bi ta človek v svoji znani prevzetnosti odgovoril, če bi ga odbor vprašal pojasnila o tej zadevi. Junaško bi se bahal okoli in pravil: »Kakšni ljudje prihajajo k meni, kakor je že rekel pri drugi priliki. V odgovoru pravi nadalje, da se ni bilo bati pomanjkanja moke, zato da je izročil moko Lozinšču kot — predujem! Beg. odbor konstatira, da se je tiste dni peklo za begunce slab kruh; toliko je res, da so ga begunci proč metali, ker je bil neuporaben in močno smrdilo po plesnobi. Dne 15. aprila, t. j. dan potem, ko je bila moka izročena Lozinšču, je predstojnik taborišča, vsled pritožbe beg. odbora in več beguncev enostavno prepovedal peči kruh s povzvarjeno ajdovo moko ter naročil, da se mora to moko osušiti, da zgubi vsaj deloma smrad po plesnobi in šele potem meša z belo moko v manjši množini. Zaloga moke torej ni bila tako bogata, kakor bi Ogorelec rad dokazoval. — Predzren trdi Ogorelec nadalje, da je izročil moko kot namestnik odsotnega predstojnika in je to trditve celo podčrtal. To je grdo zavijanje. Dne 14. aprila je bil predstojnik v uradu, kjer je imel ob 10. uri predpoldne pogovor s predsednikom odbora g. Delpinom, glede razdelitve oblek in čevljev beguncem! In če bi bil Ogorelec naročil odpeljati moko kot namestnik odsotnega predstojnika, bi tudi ne bilo treba skladščnemu nameščencu naročati vzniku sledeče: »Sie müssen den Wagen gut zudecken, der Herr Vorstand darf davon nichts wissen!« To so dejstva, ki jih Ogorelec ne izpodbija, tudi če vzame mlo najboljše vrste, da bi se pral. Na trditve beg. odbora o slabem kruhu ne odgovarja seveda nič, ker je prepričan, da je to resnica. »Qui tacet consentire videtur!«

Da se je Ogorelec »dogovoril« z Lozinščem in da je ta položil 10.000 kron, z namenom, da dobi moko po isti ceni kakor taboriščna uprava ni bilo nikomur znano. Sicer pa stoji beg. odbor še vedno na stališču, da je bilo tako postopanje nepravilno in je mnenja, da niso begunci dolžni živjati slab kruh zaradi lepih oči gosp. Lozinškega ali koga drugega!

Glede prodaje eraričnega konja je pa Ogorelec trditve, češ, da ni on o tem nič vedel, smešna. Pravi, da se je »preskrbelo« da sta bila dotična dva nameščena odpuščena in da se je izkupiček postal na kompetentno mesto. Uslužbenca sta bila odpuščena po dovršeni preiskavi, ki je na ni uvedel oskrbnik, in denar je bil poslan na kompetentno mesto »post festum!« Tako stojijo stvari in nič drugače, gospod »glavni krivec« nadučitelj in — oskrbnik! Mislimo, da je za javnost stvar končana. Kar se pa tiče »zadoščanja«, ki ga »prijadeti« zahtevalo na vse konce in kraje, se bo govorilo na kompetentnem mestu.

Strnišče, 27. maja 1919.

Begunski odbor.

Obliuba dela dolgolet

Naredba celokupne deželne vlade za Slovenijo z dne 14. februarja 1919. št. 361 § 22. določuje: »Učiteljem javnih ljudskih in meščanskih šol, ki so bili upokojeni do dne 31. grudnia 1918, so pokojnine zvišane na zneske, ki jih kaže razpredelnice«. Višji šolski svet v Ljubljani je poklical v svoj rad sledeče osebe, da izvrše to naredbo: Pirc Josip, računski nadoficijal v Ljubljani, 2. Štrgar Franc, nadučitelj, 3. Gregorič Vinko, nadučitelj, 4. Maklar Franc, učitelj, 5. Berglez Avgust, učitelj, 6. Ivnik Avgust, učitelj, 7. Golob Albina, učiteljica, 8. Mehle Marija, učiteljica. Vpokojenca pa nobenega! Torej osem oseb izdelovalo je nove dekrete, pa še danes nam niso upokojenec dekreti dostavljeni, čeravno je g. dr. Skaberne že meseca aprila 1919 izjavil: »Sigurno Vam obljubim, da bodo tudi za vpokojence vsi dekreti gotovi do 15. maja 1919 in tudi višja pokojnina nakazana. Najprej smo morali skrbeti za aktivno učitelstvo.« Danes pa je že konec maja 1919, a o kakšnih dekretih ni duha ne sluha. Ko bi vsaka oseba na dan izdelala samo deset dekretov, bilo bi izvršenih vsak dan 80 dekretov, torej v enem mesecu 2400 dekretov, v enem mesecu 8 oseb izdelalo tudi 460 dekretov za vpokojence, ker je na starih dekretih treba le vpisati v uradni razpredelnici navedene višje pokojnine od 1500 K do 5800 K. Ker je draginja neznosna, upamo, da gospod načelnik višjega šolskega sveta profesor Vadnjal in njegov namestnik dr. Skaberne na vsak način pospešita izvršitev te nujne zadeve in ukažeta izplačilo višje pokojnine vsem vpokojencem že za 1. junij 1919. — Kaj bo z našo vojno doklado? Bis dat, qui cito dat!

G. kaplan v št. Lovrencu na Pohorju

Učenec Kristusa, ki naj bi učil svoje ovce krščanske ljubezni do svojega bližnjega, je krenil s pota svojega učitelja in celo med mladino v šoli hujša sestro nad brata. Gosp. kaplan Janez O. so menda na naše pristaše, ki so mu sami krvavi boljševiki, prav zares hudi. Človek bi se vprašal kakaj in čemu? Kdo mu kaj hoče? In ima le pravico v šoli hujšati? Tako je nekega dne skoro celo uro grmel in dopovedal razredu pziroma neki učenci, da je njen brat »boljševik«. Črni mož menda nima sploh pojma o boljševizmu. Če pa je boljševik nekaj tako strašnega kakor hudič, potem naj ne kliče vruga na steno in naj si torej ne igra s nekom — Sicer bi mu pa poleg »Napreja« priporočali tudi »Slovenca«, ki včasih o boljševizmu prav spoštljivo govorijo! Skrbeti hočemo, da si bo gosp. kaplan brez ozira na boljševizem v prihodnje čuval vmešavati se v politične zadeve ljudi, ki ga prav nič ne brigajo. Učite ljubezen do bližnjega, ali pa pojdite na Rusko učiti se boljševizma!

Plemenitost kapitalistov.

V Mariboru imamo neko trdiko Friedriger, ki se odlikuje po svoji človekoljubnosti. Neki uslužbenec, ki je že nešteta leta pri tem »dobrem« gospodu — je te dni zbolel; oslabel je, zgrudil se je in moral bi ga peljati domov. Teda stopi Friedriger tja in pravi: Položite ga v voziček in peljite ga domov. Vse se je zgrazalo, a ta nečlovečnost se ni domislil, da je treba človeka, pravim človeka, peljati z rešilnim vozom ali z izvoščkom ne pa kot kak zaboj na samokolnici. Kakor hlapec Jernej, ki je služil 40 let pri gospodaru, ki ga je nato vrgel na cesto, tako se upajo še danes, v času socialnih prevratov in mogotci kapitalisti, ravnanj s človekom, ki mu je celo življenje delal, hujše ko s črno živino! Sramota!

Za izobrazbo.

Naše vrste v Sloveniji so se od razpada Avstro-Ogrske silno pomnožile. Kjerkoli gara delavec v delavnicah, rudnikih, tovarnah, na polju — povsod se je prigrabil za člane naše jugoslovanske socialne demokracije. Tudi uradnik, ki se je v eri stare Avstrije bal socializma in socialne demokracije bolj kot ne vem kaj, prihaja v naše vrste; uvidel je, da mu v meščanskih vrstah, kjer igrajo glavno vlogo bogati trgovci in obrtniki in k večjemu še advokati, ni več mesta, in da spada tja, kjer stoji delavec v sklenjenih vrstah. Ženske organizacije so nastale. Slovenska žena in dekle je stopila iz dosedanje rezerve in se oklenila socialno-demokratske delavske organizacije.

Stranko čakajo zato nove, velike naloge. Res je, da se je že precej dobro pripravila na nje. Organizacija, ki jo imamo v izobraževalnem društvu »Svoboda«, in ki izdaja za svoje člane leposlovni mesečnik »Svoboda«, je srečen začetek onega dela, ki se mi zdí potrebno za v sedanjih časih. Kaj nam je treba? Izobrazbe, socialistične in splošne izobrazbe potrebujemo v naših vrstah. Onim, ki so prišli, vodeni po razmerah in instinktu, od izkušnje v petletni vojni — onim moramo dati smer pravega socialističnega mišljenja. — Razveseljivo je, da so tudi naši dragi sodrugi v Primorju, v Trstu isto občutili in začeli izdajati mesečnik »Nivo« kot glasilo kulturnega delavskega odseka za one kraje, ki so v italijanski oblasti. Razširjanje »Svobode« in »Nivo« bo prineslo obilo uspehov delavskemu gibanju. Citati bodo, polagoma, sprva pojde marsikomu težko, sčasoma se pa priuči — vsak mesec mu pride redno mali zveščič dobrega čtiva — in kmalu bomo imeli vse upe vzbujajočo četo čitateljev in razmišljevalcev.

Imamo »Slovensko Socialno Matico« in »Socialistično družbo«. Prva ima namen izdajati knjige in brošure, druga vzgajati inteligenco, intelektualce v socialiste. Kako lepe naloge so to! Mesečnik »Demokracija« hoče razjasnjevati in bistriti pojme o perečih dnevni, o važnih načelnih vprašanjih in problemih. Citatelj »Demokracije« mora razmišljati! Kadar razmišlja, išče odgovorov. Kadar išče, teži za napredkom! Inteligent, ko pride od diskusijske večera »Socialistične družbe«, tudi razmišlja. Tudi ta začne iskati odgovorov na dvome in vprašanja, ki zanj nastajajo.

Socializem in socialno gibanje množice vzbije s svetom! Novi vek se poraja! In ta novi vek zahteva resnih, dobrih in vestnih ljudi!

»Slovenska Socialna Matica« se bo morala zato vse bolj intenzivno pečati s svojo nalogo: izdajati knjige, brošure ter s tem dati odgovore onim, ki jih hočejo in ki jih iščejo. V »Slovenski Socialni Matici« naj se koncentrirajo vse publikacije našega gibanja. Delo niso bodi dvojno: trgovsko-administrativno ter socialistično-vzgojno. Otvoriti naj knjigotrdnico — prodajalno knjig in časnikov, slik in razglednic, papirja in pisalnih potreščin, ki naj tvori za naše ljudi obenem nekaj informacijski biró za delavceve potrebe v tem oziru. To naj urejuje trgovsko-administrativni odbor.

S pomočjo »Socialistične družbe« naj pa pokliče v življenje akcijski odbor, ki bo skrbel za izdajanje izvirnih razprav o socialnih problemih sedanosti, preteklosti in bodočnosti in prevodov iz raznih literatur. Skratka: ustvariti moramo socialistično biblioteko za našega delavca, kmeta in uradnika.

Razume se samo ob sebi, da naj bo »Slovenska Socialna Matica« posredovalec med našo in hrvatsko-srpsko socialistično in socialno literaturo. Tako hrvatski kot srbski sodrugi so na polju socialistične vzgojne literature obilo delali. Vsled neorganiziranosti na tem polju pri nas in pri njih vemo mi Slovenci — tudi slovenski inteligentni socialisti — prav malo o velikem socialističnem literarnem delu srbske socialne demokracije, ki je pred balkansko vojno zelo živahno kulturno delovala. Njeno znanstveno glasilo »Borba« je nad vse očiten dokaz visokih kulturnih stremeljenj srbskih socialnih demokratov!

Kamorkoli pogledamo, vidimo potrebo kulturnega dela, potrebo izobrazbe. Ko ustanavljamo posredovalnice za delo, rabimo — ne pisarjev, ne birokratov uradnikov! — inteligentnega moža, ki razume: zakaj se delo posreduje in kaj tiči v namenu njegovega dela! Ko razpustimo bolniške, obratne in zadružne bolniške blagajne in ko jih na novo organiziramo v duhu moderne dobe, v duhu sedanjega naziranja na delavsko zavarovanje, ah — kako hudo pogrešamo literature o socialni zakonodaji in ljudi, ki bi razumeli bistvu, namenu in nalogi socialnega zavarovanja. Ko razširjamo naše konzumno-zadružne organizacije — ko ustanavljamo nove prodajalne — kako pogrešamo literature zadružno-gospodarske in kako manjka porazumevanja za visoke cilje socialistvenega kooperativizma... Naše strokovne zveze rabijo dobrih vodilnih tajnikov in izvršnih administrativnih moči...

Vse nas sili, vse nas prosi, vse nas kliče: na delo — na delo za izobrazbo na sploh in na delo za vzgojo za specialne namene. Dolžnost naša je, da uredimo takoj program za izobraževalno delo, ter da zavhamo rokave in storimo, kar je v naši moči. Geslo nam bodi:

Za izobrazbo in vzgojo!

A. Kristan.

Dnevne vesti.

Mi smo mi, na kopici...

Cela dva dni so izrabili socialisti v narodnem predstavništvu, da so interpelirali, grajali vladu glede nedelavnosti in dajali iniciative za resno delo. Kakšna nesreča! Ministri so se zgrazali, trdili so celo, da je polemika neprimerna in zvijali so se kakor jegulja, češ, mi smo močni, imamo meščanstvo za seboj in vi socialisti nam lahko pripovedujete, kar hočete. Mi, meščani, hočemo ostati gospodarji pa amen. In s kakšnim veseljem so odobrvali nastop ministrov vsi meščanski poslanci! Celotni demokrat dr. Pestotnik se je oglašil z medklicem, ki pomeni toliko kot: ti, delavstvo se moraš ukloniti našim sklepom, čeprav drva sekamo na tebi. V narodnem predstavništvu je danes velika večina najbolj nazadnjaških meščanov. Koliko časa bo še tako? Narodno predstavništvo je koalicijsko zastopstvo, eldorado advokatov in njihov slug. Toda dnevi tega predstavništva so šteti. Najkonec v šestih mesecih po sklepu miru morajo biti volitve v narodno skupščino in tedaj bo odvisno od ljudstva, kakšne zastopnike pošlje v parlament. Iz dosedanjega delovanja prav lahko posnemamo, da narod s temi ljudmi ne more biti zadovoljen. Pri volitvah bo pač treba bolj paziti na programe kandidatov, zakaj kljub vsem demokratičnim programom in obljubam delajo sedaj prav nedemokratično politiko. Razočarani so javnost. To si zapomnimo!

Označba dopisov in vlog na deželno vladu v Ljubljani.

Predsedništvo deželne vlade se v zadnjem času vedno bolj ohrema-

njuje z vlogami in dopisi, ki ne spadajo v njegovo področje, ampak v delokrog različnih poverjeništev in oddelkov deželne vlade. — Ne glede na zamudno delo, ki ga provzroča prebiranje in odbiranje takih dopisov predsedstveni pisarni, se tudi v stvarnem oziru oškodujejo koristi, ki jih zastopa dopis ali vloga s tem, da dosepejo še le čez več časa na svoj pravi naslov. — Zato naj se odslej naslovijo vsi dopisi in vloge, ki spadajo v področje katerega poverjenišтва ali katerega oddelka deželne vlade, ne samo v dopisu, ampak tudi na kuverti na dotično poverjenišstvo ali oddelk. — Naslov: »Deželni vladu za Slovenijo v Ljubljani« naj se kot preslophen popolnoma opusti; v poštev pridejo le sledeči naslovi:

A. Predsedništvo deželne vlade za Slovenijo. — Predsedništvu deželne vlade naj se pošiljajo vse zadeve zunanje-političnega ali državno-policijskega značaja, potem vse zadeve, ki utegnejo zanimati hkrati več poverjeništev ali oddelkov deželne vlade, nadalje zadeve, ki se tičejo nacionalizacije premoženja.

B. Poverjenišтва pri deželni vladu so ta-le: 1. za notranje zadeve, 2. za bogočastje in nauk, 3. za pravosodje, 4. za socialno skrb, 5. za javna dela, 6. za železnice in promet, 7. za finance, 8. za agrarno reformo.

Kadar bi pri teh poverjeništvih prišla v poštev predsedništvu stvar, naj se vloga še posebe naslovi na predsedništvo dotičnega poverjenišтва.

C. Oddelki deželne vlade so: 1. Oddelek za narodno brambo, 2. oddelek za kmetijstvo z odsekom za veterinarne zadeve in oddelkom za gozdarstvo, 3. oddelek za zdravstvo, 4. oddelek za trgovino in obrt, 5. oddelek za promet, 6. odsek ministrstva za prehrano in obnovu zemlje v Ljubljani.

D. Komisije in uradi pri deželni vladu so: 1. Državna komisija za preživljanje (pri poverjeništvu za socialno skrb), 2. komisija za začasno vodstvo in likvidacijo kranjske deželne uprave (naslednica kranjskega deželnega odbora), 3. gospodarska komisija deželne vlade za stvarno demobilizacijo, 4. komisija za terjatve proti bivšemu erarju, 5. osrednji urad vseh montanističnih obratov za Slovenijo, 6. centralne uprave za trgovski promet z inozemstvom v Beogradu, podružnica v Ljubljani, 7. gradbeno ravništvo, 8. pisarna za okupirano ozemlje. (Pod 1. in 8. navedene komisije oziroma uradi so vsi v Ljubljani.) 9. Komisija za likvidacijo štajerske deželne uprave v Celju (naslednica štajerskega deželnega odbora.)

Nikakor ne gre, več vlog na različna poverjenišтва ali oddelke ali celo na komisije deželne vlade kuvertirati skupaj in odposlati na »deželno vladu«, ker so ta poverjenišтва in ti oddelki v Ljubljani v različnih poslopih, krajevno vsakebi oddaljenih, in ker provzroča razpošillanje teh vlog, kakor že zgoraj omenjeno, mnogo zamude časa.

Živlo ministri!

Slovensko liberalno časopisje je kar navdušeno za ministre, ker so odgovarjali s. A. Kristanu, češ da njegova izjavljanja niso primerna za Jugoslavijo, ker v Jugoslaviji baje ni prostora za socializem. In vendar, če premotiramo vse dogodke od poloma Avstrije do danes, moramo priznati, da je nova država gazila in še vedno gazi v gospodarski polom. Popolnoma na mestu je torej, da se vladu opozori na to delstvo. In naša napredna inteligenca, ki ni še bila nikoli resna, poskakuje od veselja, če pravi ministri, da pri nas ni prostora za socializem in za delavske interese. Ta naša liberalna gospoda išče z vsi iskrenostjo zaslonbo v še bolj nazadnjaški, naravnost orientalski smeri svoje rešitve. Te dni probčimo nekaj govorov naših sodrugov, na podlagi katerih bodo sodili sami. Eno pa pravimo, žalostna nam majka, da vlada pri nas v meščanskih strankah tak bizantinizem. Slovensko in jugoslovansko ljudstvo sploh bi moralo nastopiti drugače. S temi mamelukci pa proč!

Kakor mačka okolo vrele kaše.

Stanovanjska beda v Ljubljani je velika, pravi gospod Pesek. Toda ker ne ugrizne v jabolko in ker večja lahko vsak mesec število svojih rodbinskih članov, je pač jasno, da nima pravih argumentov za ovrženje naše trditve, da o njegove dišeče bombe namenjene presleptiv javnosti z demagožstvom. Če hoče gospod Pesek od pomoči stanovanjski bedi, naj to stori, pa naj se potem pohvali s svojo zaslugu. Mi smo v tem oziru že ponovno storili svojo dolžnost.

Nikar! torej ne igrajte harlekina, ker niste za tak posel rojeni; javnost Vas preveč dobro pozna, da bi upoštevala Vaše piškave opravičbe.

Drobno.

— Glasbena Matica. Danes v soboto ob 20. uri pevska vaja za mešan zbor! Vsi — polnoštevilno!

— Novi šolski tečaj na podkovski šoli slov. kmet. družbe v Ljubljani, se prične dne 1. julija 1919. Kdor želi vstopiti, naj vložijo do 15. junija t. l. prošnjo za sprejem, ki naj ji priloži: 1. krstni list, 2. domovinski list, 3. zadnje šolsko izpričevalo, 4. učno spričevalo, 5. nprastveno izpričevalo. — Sinovi siromašnih starišev, ki hočejo prositi za podporo, naj priložijo tudi ubožni list.

— I. splošno društvo v Ljubljani jugoslovanskih vpokolencev vabi vse svoje člane na važen društveni shod, ki bo v sredo, dne 4. junija 1919. ob 15. v Novi ulici št. 5. Pristop dovoljen le z društveno izkaznico, kdor jo še nima, jo dobi pred shodom pri vstopu. Pridite vsi, da se prepričate o društvenem delovanju. V slučaju slabega vremena, bo shod naslednji dan ravno tam. Načelstvo.

— Hotel Mangart na Bledu je prevzel Emil Keržnik, bivši dolgoletni restavrativ v Narodnem domu v Ljubljani. Več v oglasu.

— Pravoslavna služba božja v ljubljanski evangelski cerkvi. To je povsem nekaj novega. Jutri ob 9. dopoldne prične pobožnost prvič. V Ljubljani namerava ustanoviti Miloš Katič (Linhartova ulica 28) svojo občino.

— Tihotanstvo. Nadzornik policijskih agentov v Ljubljani, gospod Alojzij Ljubič je izsledil na ljubljanskem glavnem kol. 6 vagonov manufakturnega blaga, katerega se je hotelo z nekim živim vlakom prepeljati iz Trsta, čez Ljubljano v Nemško Avstrijo. To blago se je zaplenilo in oddal oblačilnici v Ljubljani.

— Ukradeni je bilo podžgano drevo na Golovcu gospoj Pavli Pitak, katerega je kupila od posestnika Josipa Oražma. Dotičniku, ki je drevo odnesel, je policija že na sledu in se bo storilec zagovarjal pred so diščem.

— Finance čehoslovaške republike. Proračun čehoslovaške republike izkazuje 3200 milijonov deficita. Finančni minister Rašin, ga hoče kriti z novimi davki na premož, vipo, na ves blagovni promet in z posojili v tujini. Socialni demokratje ga zelo napadajo, ker noče poseči po velikih imetjih vojnih dobičkarjev, zavlačuje socializacijo, plačuje samostanom ko jih rekurvirajo, velike milijone itd. V čehoslovaški narodni skupščini se vrše o tem velike, burne debate.

— O šnanski bolezn. Iz Kodanjske poročajo, da je dognel z mnogimi po izkusi danski zdravnik dr. Engelbreth, da prenašajo hripno bolhe, enako kot prenašajo pegasti legar uši. Torej tudi pri hripji je dokazano, da je najboljši zdravnik proti njej snaga.

— Švedski zakon o bolu proti spolnim boleznim določa: 1. Na policiji naj se ustanovi neodvisen zdravstveni urad. 2. Prisilno zdravljenje in brezplačna preskrba. 3. Poučevanje obolevih in zdravniške preiskave pri vsakem od teh o vzrokih infekcije. 4. Prepoved zakonov. 5. Dolžnost, da se naznani one bolnike, od katerih so se drugi nalezili in se tega kaznuje in one, ker se ne smenijo za zdravni. narbede, ter se 6. te prisili, da gredo v bolnico. 7. Stroga tajnost. 8. Kazni za nepokorščino nanram zdravnikom. 9. Odprava predpisov, glede prostitucije.

— Prisilno naznanjanje tuberkuloze so upeljali v Nemški Avstriji. Državni urad za ljudsko zdravje je odredil, da morajo zdravniki nazna-

niti vsaki slučaj obolenja ali smrti za tuberkulozo pljuč in sapnikov. Zdravniki, ki ne bodo tega storili, bodo kaznovani z globo do 400 kron ali zaporom do 14 dni. Pri nas pa ministrstvo ničesar ne ukrene. Ne vemo sploh, čemu ga imamo.

Strokovno gibanje.

Protest.

»Slovenski Narod« je prinesel obvestilo, da se bo denar, ki se je ob priliki tržaške železničarske stavke pobiral, porazdelil, in sicer le med člane Zveze jugoslovanskih železničarjev, to pa radi tega, ker so socialisti delali pri pobiranju zgač.

Osrednji odbor Srlošne železničarske organizacije za Jugoslavijo protestira najodločnejše proti infamni resnici zavilajoči notici, s katero se javnosti kaže razredno zavedne železničarje kot nestraneže. Odbor konstatira, da so krajevnih odborov položili pole, na katere so zbrali nekaj tisočakov in jih poslali za prvo pomoč v Trst, kjer se je denar tedaj razdelil med stradalajoče železničarje, ko so bili v najhulši sili. V krajih pa, kjer krajevni odbori niso razložili pol, so se pridružili akciji v pomoč, katero je organizirala Zveza. Gospodje tovariši naj le pogledajo nabiralne pole, na bodo tam našli lepo število naših članov, ki so doprinesli svoj delež.

Zveza bi tudi tukaj rada kovala kapital za svoje nečedne namene.

Ta infamnost je vredna tistih, ki vodijo Zvezo.

Vsem krajevnim skupinam Splošne železničarske organizacije za Jugoslavijo se naznanja:

Na binkoštni ponedeljek ob 13. uri se bo vršila v društvenih prostorih konferenca vseh odborov krajevnih skupin z dnevnim redom: 1. Situacijsko poročilo. 2. Uvedba zaupništva. 3. Dopolnilne volitve generalnega odbora. 4. Razno.

Na to konferenco so vabljeni odbori krajevnih skupin.

Na strokovni kongres, ki se vrši v Ljubljani 8. in 9. junija, naj delegirajo vse krajevne skupine naj manj po enega člana.

Osrednji odbor.

Vestnik »Svobode«.

Pozdravni večer priredi »Svoboda« dne 8. junija ob 8. uri zvečer v veliki dvorani hotela »Union« na čast zunanjim delegatom ob priliki strokovnega kongresa, ki se vrši dne 8. in 9. junija v Ljubljani. Natančnejši spored objavimo prihodnji teden.

IZJAVA!

Člani drame slovenskega narodnega gledališča prošimo solidarno conjene gg. abonente in prijatelje gledališča, da se resno zavzamejo za nadaljnje delovanje našega vobče spoštovanega in priljubljenega nadrežiserja in vodjo drame g. Hinka Nučiča.

Obrabamo se v prvi vrsti na gledališki konsorci, da ugodi njegovim strokovnjakim upravičnim zahtevam ter ukrene vse potrebno, da gospod Hinko Nučič ne odide od nas. Kajti sedaj smo v resnici imeli vodjo strokovnjaka, umetnika in prvič po tolikih letih res slovensko dramo. Ali naj nam zopet preti poglbelj, da bodedu morali prositi pomoč pri sorodnih narodih? — Ne! — Zatorej vsak zaveden Slovenec na delo.

Zofija Borštnik, kot gost: Polonca Iuvanova, A. Danilo, Berta Bukčekova, Angela Krakerjeva, V. Bratina, A. Prek, Pavel Razberger, Jos. Plut, Zorko Novak, Vera Danilova, Mira Danilova.

Najnovejša poročila.

Naši vojni ujetniki v Italiji.

LDU. Split, 30. V Italiji, v Casa Altamura — kjer je ujetniški tabor Jugoslovancev, se je pojavila pegavica, ki neusmiljeno kosi. Na dan umre po 20 oseb. Položaj naših bednih sorojakov v tem taborišču je skrajno obupen. V tem taborišču so oni Jugoslovani, ki so se prijavili, da stopijo kot prostovoljci v srbsko vojsko ali v jugoslovanske legije in s katerimi se ravno vsled tega postopa še nečlovečnejše. Primanjkuje jim hrane, obleke in obutvi ter zdravniške oskrbe. Poleg pegavice divjajo v taborišču še druge bolezni.

Italijani se umikajo iz Dalmacije.

LDU. Split, 29. (DDU.) Podadmiral Millo se je preselil iz Šibenika v Zader. Križarki »Europa« in »San Giorgio« sta odpotovali iz Šibenika v Italijo ter so ostali v šibeniški luki samo dve italijanski torpedovki in

dva velika ameriška torpedna rušila.

Paderewski o poljskih mejah.

LDU. Lyon, 30. (Brezlično.) Ureditelj vzhodnih mej Poljske je problem, ki ne zanima samo Poljakov, ampak več ali manj vso Evropo. Predsednik Paderewski je imel s poročevalcem »Matina« pogovor, v katerem se je dotaknil tudi vprašanja poljskih vzhodnih mej. Dejal je med drugim nastopno: Na vzhodu Poljske se razprostirajo pokrajine, katerih pripadnost ne more določiti enostavno izrek razsodišča. Po svojem prebivalstvu so te pokrajine dvojezične; po svoji civilizaciji so poljske, etnografsko pa poljsko-litavske na severu, oziroma poljsko-ukrajinske na jugu. Za določitev bodoče usode teh pokrajin poznam samo eno metodo: načela predsednika Wilsona. Interesirano prebivalstvo mora imeti možnost, da odloča samo o

svoji usodi. Program, ki ga predlaga Poljska danes zaveznikom, je zelo enostaven. Gre za to, da se v okoliščinah, ki nudijo vsa potrebna jamstva, omogoči prebivalstvu Litve in Vzhodne Galicije glasovanje. Razume se, da bo ta plebiscit mogoč šele tedaj, ko bodo omenjene pokrajine osvobodene izpod tujeskega jarma. Poljska vlada je sklenila ekspedicijsko proti Vilni samo in edino zato, da omogoči uveljavljanje Wilsonovih načel in da prežene ruske rdeče garde iz tega mesta. Sicer so nas pa boljševiske tolpe, ki strahujejo prebivalstvo Vzhodne Galicije, vpepeljujejo mesta itd., same prisilile k temu, da prevzamemo policijsko službo v teli krajih. V vojaškem oziru je naša naloga že skoraj dovršena. Litva je osvobodena in more svobodno odločati o svoji usodi. To je rezultat delovanja naše vlade in našega orožja. Na ta način bomo polagoma udeležili svoj program, s pogojem seveda, da se strinjajo z njim tudi naši zavezniki.

Angleži in Francozi se pripravljajo.

LDU. Lyon, 30. (Brezlično.) Iz Achena poročajo: General Robertson, poveljnik angleške okupacijske armade, je prišel v glavni stan belgijske okupacijske armade, da se posvetuje z nje poveljnikom, generalom Michelom o načinu, kako naj bi se zagotovilo skladno sodelovanje belgijskih in angleških čet v primeru, da bi bilo treba prodirati na desni breg Rena.

Za tiskovni sklad »Napreja« smo prejeli: Krajevna skupina JSDS v Celju 100 K, nabranih na veselici Prvega Maja; darilo neimenovanih 80 K; skupaj 180 K; prejel izkazano 2929 K 32 vin.; skupno 3109 K 32 v.

Aprovizacija.

Špeh. Od 2. junija 1919 naprej se bode oddajal iz skladišča pri Mühleisnu na Dunajski cesti strankam iz vseh okrajev špeh à 18 K kilogram. Ker ni špeha več toliko, da bi ga bilo mogoče dvakrat deliti na vse okraje — dobi vsaka stranka tudi več kakor 1 kg špeha na osebo. Ker aprovizacija v doglednem času ne bode dobila več ameriškega špeha — naj si ga vsaka stranka sešaj pravočasno preskrbi. — Špeh se oddaja brez izkaznic. Vsaka stranka naj prinese s seboj le rudo ali zeleno hišno legitimacijo. Določil se sledeči red: za I. okraj dne 2., za II. okraj dne 3., za III. okraj dne 4., za IV. okraj dne 5., za V. okraj dne 6., za VI. okraj dne 7., za VII. okraj dne 10., za VIII. okraj dne 11., za IX. okraj dne 12., za X. okraj dne 13. junija. Vsakokrat od 8.—11. in od 3.—5. ure popoldne.

Za uvoz in izvoz

prevzamem blago vseh vrst, kakor žito, moko, milo itd., katero imam vedno v zalogi. — Cenj. tovarnam in podjetjem se priporočam kot trdka z I. referencami. **Import in export FERDO SERT, Maribor, Koroška cesta 21.**

Rudnik v Kočevju potrebuje proti takojšnjemu vstopu vodjo za „BAGER“ Baggerführer.

Reflektantje naj se zgledajo do najpozneje 5. junija pri reprezentanci „Trboveljske premogokopne družbe“ v Ljubljani, Knafjeva ul. 18, kjer imajo predložiti izpričevala in druge potrebne izkaze, ki pričajo o njih zmožnosti in dosedanjem zaposlenju.

Priporočamo tvrdko
Šivalni stroji za vsako
obrt in rodbinsko rabo

Jos. Petelinc,
Ljubljana,
Sv. Petra nasip št. 7.

ter posamezni deli, igle, olje, potrebščine za šivilje in galanterijo.

Kislo zelje bode delila mestna aprovizacija strankam iz Jakopičevega skladišča na Mirju, in sicer: za III. okraj dne 2., za IV. okraj dne 3., za V. okraj dne 4., za VI. okraj dne 5., za VII. okraj dne 6., za VIII. okraj dne 7., za IX. okraj dne 10., za X. okraj dne 11. junija. Vsakokrat od 8.—11. in od 3.—5. ure popoldne. Ker pozneje ne bode mogoče dobiti zelja — ga dobi vsaka stranka lahko poljubno množino, kilogrami stane 30 vinarjev.

Izdajatelj: Josip Petelinc.
Odgovorni urednik: Rudolf Golouh.
Tisk »Učf. tiskarne« v Ljubljani.

Kupi se več registriranih blagin.

Ponudbe z navedbo cene je poslati na upravništvo.

Dva krojaška pomočnika in vajenca
sprejme takoj
Jernej Lesjak, krojač
v Trbovljah,
Hrana v hiši, plača ugodna.

Sprejme se učenec

za pekarsko obrt, in sicer takoj pod ugodnimi pogoji, vpraša se naj pri Josipu Koren v Mislinjah.

Iščeta se 2 vrtalna mojstra

k večjemu vrtalnemu aparatu „Rapid“ z elektr. tokom. Spričevala potrebna, plača po dogovoru.

Šentjanški premogokop
A. Jakil, Krmelj, Dolenjsko.

Izletniki na Bled!
Hotel Mangart na Bledu
zopet odprt!

Vljudo naznanjam, da sem prevzel
hotel Mangart na Bledu

kjer bodem poskrbel cenj. gostom z dobro pijačo ter okusnimi mizimi in gorkimi jedili. Za prenočišča in bivanje v seziji so na razpolago lepe sobe po zmernih cenah.

Priporočam se za mnogobrojni obisk z vsem spoštovanjem
M. Keržnik,
bivši dolgoletni restavracijer
v »Nar. domu« v Ljubljani.

Vabilo

občni zbor

krajne skupine Ljubljana II
»Splošne žel. organizacije
za Jugoslavijo«,

ki se bo vršil

v soboto, 31. maja, ob 19. uri
v Mahrovi hiši, Cesarja Jožefa
trg 10 (naspr. »Mestnega doma«)

z naslednjim dnevnim redom:

1. Poročilo: a) predsednika, b) blaginika, c) kontrole.
2. Volitev novega odbora.
3. Predavanje.
4. Raznosterosti.

Sodrug, udeležite se polnoštevilno občnega zbora!

Društveno vodstvo.

Mehaniker,

samostojen delavec, ki se razume v popraviljanju kontrolnih blagin ter eventuelno tudi pisalnih strojev se išče za takoj na trajno mesto proti dobri plači v skladišču kontrolnih blagin in pisalnih strojev V. Kučera, Zagreb, Ilica 21.

Iščemo 2 izkušena

kurjača

za parne kotle, trezna in solidna. Služba trajna. — Ponudbe na upravništvo lista pod »Tovarna 101«.

GOSPODARSKA PISARNA

Dr. Ivan Černe

LJUBLJANA, Miklošičeva cesta št. 6.
poslojpe LJUDSKE POSOJILNICE.

dajo nasvete v vseh gospodarskih zadevah in premoženjskih vprašanjih; izposluje posojila, posreduje prodajo in nakup vrednostnih papirjev in tujega denarja, posreduje pri prodajah in nakupih vseh posestev, izvršuje cenitve in ogleda. Promet z Ameriko. Edina pisarna te vrste v Jugoslaviji.

Uradnje od 8.—1/2. ure dop., od 3.—5. ure pop. Vprašajte s pismom. Znamka!

Popravila se sprejemajo.
Lastna delavnica.

- IVAN JAX in sin -

LJUBLJANA Dunajska cesta št. 15. LJUBLJANA

Šivalni stroji in stroji za pletenje. Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Linzu. Ustanovljena l. 1867. Vezanje poučuje brezplačno.

Pisalni stroji »Adler« KOLESA iz prvih tovarnen

***** Dürkopp, Styria, Waffrad.

Začetek
zdravil-
iške
I se zije!

ZDRAVILIŠČE ROGASKA SLATINA
Vsi zdraviliški pripomočki na razpolago. Zivila so preskrbljena. Prospekte razpošilja in na vprašanja odgovarja

15.
maja
-- 1919 --

Ravnateljstvo državnega zdravilišča

ROGASKA SLATINA

Lepa polt leca in rok donaja nje lastnikom mnogo prednosti tako v zdravstvenem kot v družabnem pogledu. Fellerjevo popolnoma neškodljivo, preizkušeno »Elsa« mazilo za varstvo in nego kože odstranjuje nečistočo kože, zajedce, oteklino, varuje proti ogorelosti, pegam, vetru, gubam, madežem itd. — Lončič močnejše vrste 6 kron. Ovaj in poština se posebej zaračuna, vendar najceneje.

Mesto škodljivih mil vzemimo za lice Fellerjevo lilijino mlečno milo »Elsa«, koje je tudi danes najceneje, vendar iste dobrote in neškodljivosti kot pred vojno. Boljšega in finejšega mila za nego kože si danes ni možno misliti.

Buine lase »Elsa« Tanohina mazilom za rast las. Učvrščuje kožo na glavi, prepreči plešo in prerano osivekost. Lončič močnejše vrste 6 kron. Ovaj in poština se računa posebej in najceneje.

Za vsakdanjo nego telesa Fellerjevo »Elsa« toaletne pastile za umivanje telesa, otročje kopelji, kot ustna voda itd. Cena kartonu 1 krono 50 vin.

Jemljite seboj in nosite vedno v žepu bolečine lajšujoči, hladilni in osvežujoči Fellerjev »Elsa« mentolni dršek (Migränstiftl). V leseni zaklopi 1 krono 50 vin. Izvorno proti glavobolu, migreni, rabi se proti ubodu in vrezom. — **Voda za oči** (collyrium) 2 K 50 v. — Kapljice proti zobobolu 2 K 50 vin. — Pravi zagorski prsi sok proti kašlju steklenica 4 krona. Francovka v steklenicah po 6 kron in 16 kron.

Za želodec prava žvedska tinktura, velika steklen. 10 K, balzam (melem) mala steklenica 2 kroni.

Kurja očesa

odstrani brez bolečin Fellerjeva turistovska tinktura »Elsa« (tekočina) s čopičem 3 krona in turistovski obliž po 3 krona in 1 krono 50 vin.

Proti potanju telesa in nog Fellerjev »Elsa« prašek s pršnikom K 1-50. Redilni prašek za govečo obiljnost, davno znana in po vpraševanju vrsta se zopet dobiva. Ovojček 2 K. Ovaj in poština se vedno računa posebej in najceneje, kolikor več se nankrat naroči, tem več se prihrani. — Naroča se pri lekarnarju **Evgen V. Feller, Stubica**, Elsa trg 252 (Hrvaško Zagorje).

Splošno kreditno društvo v Ljubljani,

registrovana zadruga z omejeno zavezo.

sprejema **hranilne vloge** vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 5. ure popoldne, v sobotah in dnevih pred prazniki pa od 8. do 1. ure popoldan in jih obrestuje po čistih

3 %

Rentni davek plača društvo iz svojega. Obresti se kapitalizirajo polletno. Večje in nestalne vloge se obrestujejo po dogovoru.

Posojila daje svojim zadružnikom proti vknjižbi, na osebni kredit proti poroštvu ali zastavi vrednostnih papirjev. Menice se eskomptujejo bo bančni obrestni meri.

Stanje vlog je bilo koncem leta 1918 1½ milijonov kron.

Rezervni zakladi znašajo okoli nad 50.000 K.

Glavnica: 200.000.000 kron.

Rezerve okrog 150.000.000 kron.

Podružnica kreditnega zavoda za trgovino in obrt v Ljubljani,

Prešernova ulica 50 v lastnem poslopiu.

Prodaja in nakup vrednostnih papirjev; borzna narčila; sprejem in oskrba depotov z vestno revizijo žrebalnih efektov; samoshrambe (Safe-Deposits) pod lastnim zaklepom strank; krediti in predujmi vsake vrste; inkaso in eskontmenic; nakazila in izplačila na vsa mesta tu- in inozemstva; potrdilna kreditna pisma; sprejem denarnih vlog na knjižice in tekoči račun, itd. --